

Інструкційна картка №9

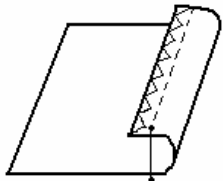
Тема: Обробка низу спідниці швом упідгин з обметаним зрізом.

Навчальна мета: Навчитись виконувати обробку низу спідниці швом упідгин з обметаним зрізом.

Об'єкт роботи: спідниця.

Інструменти: крейда, сантиметрова стрічка, булавки, лінійка.

Пристрої і матеріали: напівфабрикат спідниці, ручні голки, нитки, швейна машина, праска.

№ з/п	Назва операції	Технічні умови та прийоми виконання операції	Графічне зображення
1	Обметати нижній зріз виробу.	З лицьової сторони. Ширина шва обметування 0,5 см.	
2	Заметати нижній зріз виробу.	Прямими стібками, підігнувши один раз. Ширина припуску 2,5 см.	
3	Застрочити нижній зріз виробу.	Ширина шва від зрізу 2 см.	
4	Видалити нитку зметування.	За допомогою кілочка.	
5	Припрасувати низ виробу.	З лицьової сторони через пропрасовувач.	

Одержано редакцією 10.04.2015 р.

УДК: 37. 022. 33

М.Г. САВЕЛЬСЬВ

АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «НАСТУПНІСТЬ» У КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ КАТЕГОРІЙ

Резюме. У статті на основі теоретичного аналізу наукової літератури розкрито аналіз поняття «наступність» у контексті педагогічних категорій. Акцентовано увагу на теоретичних аспектах проблеми. Визначено і описано його структуру.

Ключові слова: наступність, педагогічна категорія, неперервна освіта, ефективність, цілісність, взаємодія.

Постановка наукової проблеми. Одним із пріоритетних завдань реформування та модернізації освіти є становлення неперервної освіти – освіти впродовж життя. Вважається, що основою для теоретичного й практичного розвитку концепції неперервної освіти є праці Р. Даве, який запропонував і обґрунтував основні принципи неперервної освіти. Серед них слід виділити вертикальну інтеграцію, що містить у собі зв'язок між окремими етапами освіти, між різними рівнями та предметами всередині окремих етапів, між різними соціальними ролями, що виконуються людиною на окремих етапах життєвого шляху, між різними якість розвитку людини [1, 40].

На нашу думку, ефективне здійснення такого зв'язку можливе лише завдяки забезпеченню наступності навчання при переході особистості від одного рівня (етапу) освіти до наступного. Про актуальність проблеми неперервності освіти та тісно пов'язаної з нею наступності навчання свідчать численні теоретичні та науково-практичні конференції в Україні й за її межами. Наступність навчання з погляду педагогічної доцільності сприяє цілісності системи освіти, що передбачає єдність цілей і взаємодію всіх її ланок і ступенів у досягненні загальної мети. Неперервність та наступність процесу освіти повинні забезпечуватися на будь-якому етапі навчання при послідовному засвоєнні освітніх програм.

Аналіз останніх досліджень. Важливі аспекти проблеми наступності відображені в дослідженнях Л. Артемової, А. Богуш, З. Борисової, О. Кононко, Н. Кудикіної, З. Плохій, О. Проскури, О. Савченко та інших. Більшість сучасних дослідників розглядають наступність як дидактичний принцип (С. Годник, Ю. Кустов, М. Махмутов, З. Михайлов та інші). Наступний напрям досліджень присвячений вивченню наступності між такими ступенями безперервної освіти, як дошкільна ланка освіти та початкова школа (М. Костікова, О. Кочерга, О. Лобода, О. Проскура та інші). Третій напрям пов'язаний із вивченням наступності між різними ланками загальної освіти (П. Олейник, Е. Павлютенков, В. Плахотник, І. Самойленко та інші).

Таким чином аналіз наукової літератури свідчить, що поняття наступності характеризує вимоги, які ставляться до знань і вмінь учнів на певному етапі навчання; застосування форм, методів і прийомів опрацювання нового навчального матеріалу як з боку вчителів, так і з боку авторів програм та підручників. У шкільній практиці наступність забезпечується методично й психологічно обґрунтованою побудовою програм, підручників, додержанням послідовності руху від простого до складнішого в навчанні та організації самостійної роботи учнів і взагалі всією системою методичних засобів. Сучасні українські вчені вбачають сутність наступності не лише в наявності наступних зв'язків, а й у тому, що вона передбачає динаміку розвитку педагогічного процесу.

Сучасний стан проблеми наступності характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань та неоднозначністю їх трактування і має комплексний характер. Це пояснюється тим, що дана проблема знаходиться на перетині актуальних напрямів педагогіки, психології, філософії, соціології і фізіології.

Виділення невирішених частин загальної проблеми та формування цілей статті.

1. Розглянути поняття «наступність» у контексті педагогічних категорій.
2. Викласти наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Метою статті є здійснення комплексного теоретико-методологічного аналізу сутності поняття «наступність» у контексті педагогічних категорій.

Виклад основного матеріалу досліджень. Наступність у навчанні – це актуальна проблема переходу особистості на якісно новий ступінь розвитку завдяки створенню комфортних умов для розкриття її потенціалу під час переходу з одного типу організації освітнього процесу в інший. Принцип наступності в навчанні означає погодженість і взаємозв'язок усіх ступенів навчально-виховного процесу.

Термін «наступність» у літературі розглядають як закон, закономірність, принцип, умову, вимогу, фактор, спосіб, правило, засіб. Наступність – багатоаспектне педагогічне явище. Оскільки наступність у навчально-виховному процесі має комплексний, міждисциплінарний характер, її вивченням займаються педагоги, психологи, філософи, соціологи, фізіологи. Наступність трактується як зв'язок між різними етапами або ступенями розвитку, сутність якого полягає у збереженні тих чи інших елементів цілого чи окремих сторін його організації при переході від одного етапу до іншого; як зв'язок між явищами у процесі розвитку у природі, суспільстві та пізнанні, коли нове, змінюючи старе, зберігає в собі деякі його елементи. Стосовно суспільства наступність розглядають як передачу соціальних і культурних цінностей від покоління до покоління, від формації до формації та засвоєння цих цінностей новими поколіннями, новими соціальними системами. У педагогічній літературі наступність тлумачать як один із принципів освіти, «який передбачає зв'язок та узгодженість у цілях, змісті, організаційно-методичному забезпеченні етапів освіти, які межують один з одним» [4].

Багато років вона широко обговорюється вченими, фахівцями органів управління освітою, педагогами, батьками, але позитивно розв'язується лише на рівні окремих талановитих вихователів і вчителів. Спробуємо виділити деякі аспекти проблеми з урахуванням соціальної ситуації, досягнень психолого-педагогічної науки та практики.

У педагогіці існують різні підходи до визначення наступності в навчанні. Ряд дослідників вважають її загальнопедагогічним принципом (О. Андріянчик, С. Годник, Ю. Кустов, О. Мороз, В. Черкасов та ін.), інші – загальнопедагогічною закономірністю (Н. Олейник, Д. Ситдікова та ін.), треті – методологічним принципом (О. Киверялг, В. Ревтовіч, Я. Умборг та ін.).

Більшість сучасних дослідників розглядають наступність у навчанні як дидактичний принцип (С. Годник, Ю. Кустов, О. Кухта, О. Киверялг, М. Махмутов, З. Михайлов та ін.). О. Киверялг і З. Михайлов пишуть, що наступність як дидактичний принцип характеризується такими якостями: загальність, дидактичність, взаємозв'язок і взаємопроникнення з іншими принципами, наприклад, науковості та доступності, профспрямованості тощо.

У дослідженні проблеми наступності в навчанні й вихованні виокремилось кілька напрямів. Перший із них відбитий у дослідженнях О. Блауса, Ш. Ганеліна, С. Годника, Б. Гершунського, В. Сенько тощо та пов'язаний із вивченням ролі наступності в цілісному педагогічному процесі.

Наступність у навчанні залежно від наукових поглядів учених-педагогів розглядається з найрізноманітніших позицій: і як нормативна функція дидактики, і як закономірність розвитку педагогічного процесу, і як загальнодидактичний принцип [2].

Системний аналіз показує, що в різних визначеннях наступності враховують такі її суттєві особливості: установлення зв'язків між попереднім і новим; взаємодія попередніх і нових знань з метою побудови системних і глибоких знань; розвиток нової педагогічної системи; акумуляція прогресивних елементів, позбавлення консерватизму минулого в нових умовах; послідовність і системність навчального матеріалу, зв'язок та узгодженість ступенів й етапів навчально-виховного процесу; єдність навчального процесу, додержання його логіки; послідовність, перспектива, орієнтація на вимоги на новому етапі; урахування якісних змін в особистості (дитини, учня, старшокласника, студента) і, додамо, вихователя, учителя, викладача, фахівця; зростання рівня розумового розвитку; забезпечення внутрішньопредметних зв'язків між окремими етапами навчання; зв'язок організаційно-методичного забезпечення етапів освіти, які межують один з одним. Підкреслимо, що в наведених суттєвих особливостях варто враховувати філософський, психолого-педагогічний, соціальний, організаційно-управлінський, методичний, а в нових ринкових відносинах і екологічний, економічний, медичний, фізіологічний, гігієнічний, правознавчий та інші аспекти [3].

Наступність є дуже складним, системним за своїм змістом, функціями, характеристиками, ознаками, суб'єктами діяльності й, до того ж, іще недостатньо дослідженим загально педагогічним явищем.

Наступність належить будь-якому раціонально-організованому процесу суспільної практики, оскільки вона передбачає „той необхідний елемент зв'язку минулого, теперішнього і майбутнього в процесі вироблення організаційних форм, який дозволяє діалектично поєднувати старе з новим, здійснювати зміну однієї форми іншою, більш досконалою, знаходити нові форми і створювати передумови для їх успішного розвитку” [5].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Проблема наступності між ступенями освіти стала особливо актуальною на сучасному етапі. У педагогічній енциклопедії зазначено, що наступність у навчанні полягає у встановленні необхідного зв'язку і правильного співвідношення між частинами навчального предмета на різних ступенях його вивчення. Поняття наступності характеризує також вимоги, які пред'являються до знань і умінь на кожному етапі навчання, форм, методів і прийомів. Пояснення нового навчального матеріалу і до всієї наступної роботи з його засвоєння [5, 485].

Теоретичний аналіз дає підставу стверджувати, що питання наступності досить актуальне, оскільки вона займає важливе місце в організації навчально-виховного процесу і є однією з умов неперервного розвитку особистості.

В перспективі правильно організувати роботу за програмою «Наступність» – запорука успіху навчання. Аналіз роботи за даною програмою дозволить прийти до висновку, що вона дасть позитивні результати.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кремень В.Г. Освіта в Україні: Стан і перспективи розвитку / В.Г. Кремень // Неперервна професійна освіта: теорія і практика: збірник наукових праць; за редакцією І.А. Зязюна та Н.Г. Ничкало: у 2-х частинах. – Ч. 1. – К., С. 5-14.
2. Мороз А.Г. Шляхи забезпечення наступності у самостійній роботі учнів середньої загальноосвітньої школи і студентів вузу (на матеріалах шкіл і ВУЗів Української РСР): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / А.Г. Мороз. – К., 1971. – 250 с.
3. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: монографія / С. Сисоєва, А. Алексюк, П. Воловик. – К.: ВПОЛ, 2001. – 502 с.
4. Шевчук С. Методологічний аспект вивчення, узагальнення та впровадження передового педагогічного досвіду / С. Шевчук // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2010. – №7-8. – С.25-29.
5. Педагогическая энциклопедия / ред.: И.А. Каиров, Ф.Н. Петров [и др.]. – М.: Сов. энциклопедия, 1964. – Т.3: Н–См. – 1966. – 880 с.

Н.Г. САВЕЛЬЕВ. АНАЛИЗ ПОНЯТИЯ «ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ» В КОНТЕКСТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КАТЕГОРИЙ

Резюме. В статье на основе теоретического анализа научной литературы раскрыто анализ понятия «преемственность» в контексте педагогических категорий. Акцентировано внимание на теоретических аспектах проблемы. Определены и описаны его структуру.

Ключевые слова: преемственность, педагогическая категория, непрерывное образование, эффективность, целостность, взаимодействие.

M.G. SAVELIEV. ANALYSIS OF THE CONCEPT "CONTINUITY" IN THE CONTEXT PEDAGOGICAL CATEGORIES

The summary. On the basis of theoretical analysis of scientific literature analysis revealed the concept of "continuity" in the context of educational categories. Attention is focused on the theoretical aspects of the problem. Defined and described its structure.

Key words: continuity, educational category, continuous education, efficiency, integrity, cooperation.

Одержано редакцією 24.03.2015 р.

УДК: 378. 015. 311: 331

В.Г. ШУТЯК

ПРО ПІДГОТОВКУ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ТРУДОВОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ (огляд педагогічних досліджень з 1957 р. по 1990 р.)

Резюме. У статті аналізуються педагогічні дослідження з 1957 року по 1990 рік, які стосуються вдосконалення підготовки майбутніх учителів початкових класів до здійснення трудового виховання молодших школярів, показується важливість даної проблеми.

Ключові слова: учитель, виховна робота, підготовка вчителя початкових класів, трудове навчання і виховання молодших школярів, наукова проблема, педагогічні дослідження.

Постановка проблеми. «Хто бажає, щоб народ був щасливий і виховувався успішно, той повинен визнати як першу і неминучу умову досягнення цієї мети виховання й освіти вчителів, а також таке їх становище, що відповідало б їхньому обов'язку», – писав більше 150-ти років тому німецький педагог А. Дістервег [40, 52]. Співзвучні з попередніми й слова В.О. Сухомлинського, який вважав, що вчитель – це «особа, яка за дорученням народу має повсякденний доступ до найдорожчого народного багатства – душі, розуму, думок, почуттів дітей, підлітків і юнацтва ... Вихователь творить найбільше багатство суспільства – людину» [40, 58].

Ось чому Національна доктрина розвитку освіти визначає підготовку педагогічних і науково-педагогічних працівників, їх професійне вдосконалення як важливу умову модернізації освіти в Україні. Адже саме вчителі мають виховати покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти.

Проблема підготовки вчителя була та лишається важливою проблемою педагогічної науки, предметом дослідження багатьох педагогів упродовж всього розвитку вищої освіти. В радянському періоді наукового вивчення питання формування особистості вчителя, його підготовки до навчально-виховної роботи в школі В.А. Сластьонін умовно виділив три етапи: 20-і роки – перша половина 30-х років, друга половина 30-х років